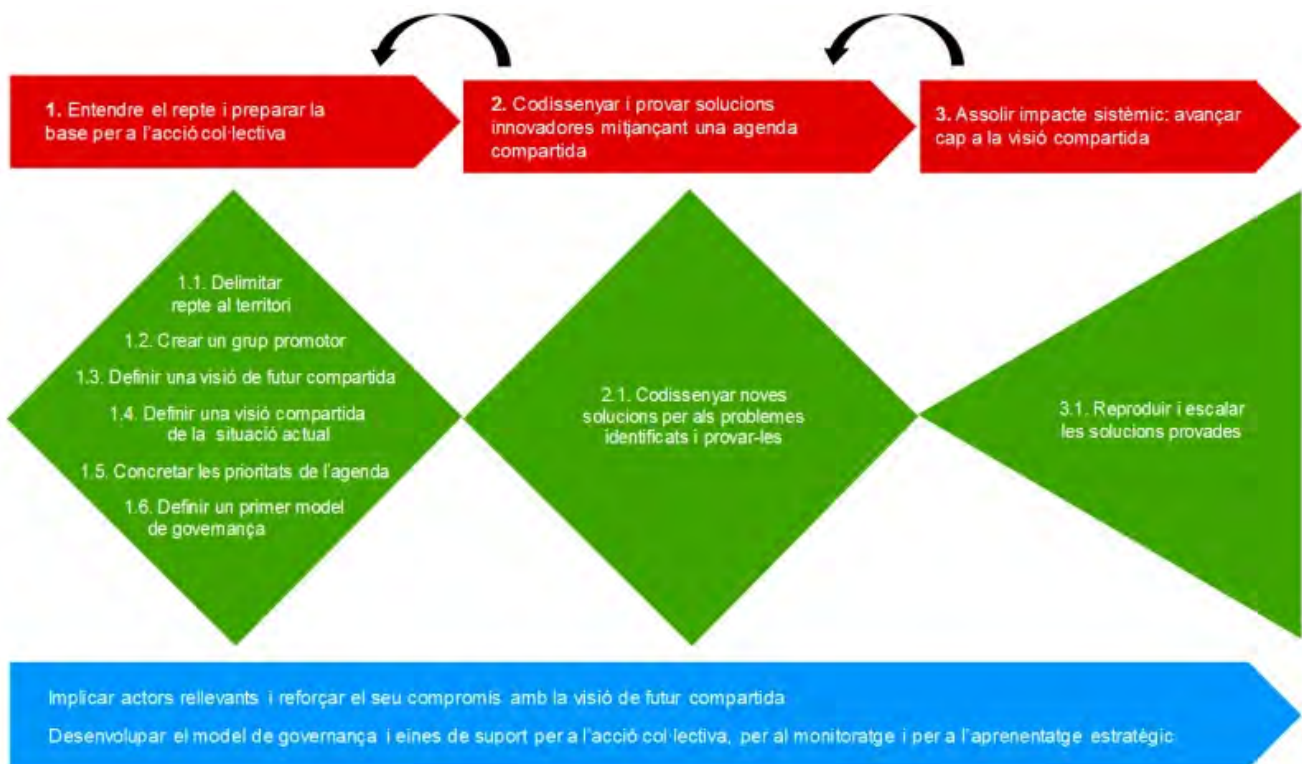

El repte d'articular agendes compartides per a la sostenibilitat i el canvi social – Tatiana Fernández Sirera

🕒 21 de gener de 2020

En els darrers anys s'ha generat un ampli consens sobre la necessitat urgent de donar respostes eficaces a problemes com el canvi climàtic, la contaminació, el malbaratament de recursos o la desocupació persistent. Aquests problemes són un resultat directe del nostre model de

desenvolupament econòmic i social. Per resoldre aquests problemes i avançar cap als objectius de desenvolupament sostenible, és imprescindible donar resposta a preguntes com ara les següents: com podem produir aliments sense malmetre el medi ambient i donant suport a les comunitats rurals?, com podem impulsar una transició justa sense deixar cap col·lectiu enrere?, com podem redirigir els recursos privats i públics que ara es destinen a activitats que provoquen degradació ambiental i canvi climàtic cap a activitats que fomentin la sostenibilitat?

Les transformacions requereixen noves visions i, tot sovint, aquestes sorgeixen de baix a dalt, de persones i comunitats que coneixen i afronten problemes que els afecten i estableixen xarxes amb altres persones per articular idees i solucions noves i disruptives. És per aquest motiu que l'àmbit local és tan important: els actors es coneixen, comparteixen problemes i poden compartir visions i solucions per generar nous models de producció i distribució, nous models de negoci o noves formes de consum.

En el marc de l'Estratègia de recerca i innovació per a l'especialització intel·ligent de Catalunya (RIS3CAT) s'explora la viabilitat i el potencial de promoure l'articulació d'agendes compartides per a la sostenibilitat i el canvi social. Aquestes agendes, desenvolupades a partir dels projectes d'especialització i competitivitat territorial (PECT) de la RIS3CAT, articulen l'acció col·lectiva d'actors diversos per afrontar un repte del territori i els problemes que se'n deriven.

Tot i que la configuració concreta de les agendes compartides depèn del repte, del territori i dels actors implicats, en podem destacar les característiques comunes següents:

- Es basen en la col·laboració intersectorial i en la generació de coneixement compartit entre administracions públiques, acadèmia, empreses i societat civil, per comprendre i gestionar problemes complexos des d'una perspectiva holística i dinàmica, tenint en compte els efectes a llarg termini i els impactes directes i indirectes.
- Focalitzen l'acció en el canvi, la transformació i l'impacte col·lectiu, sostinguts en el temps, i són estratègies adaptatives, que responen activament a efectes inesperats, desenvolupaments, èxits i fracassos.
- Tenen una governança participativa, amb aproximacions flexibles, obertes i dinàmiques, que fomenten l'experimentació, l'aprenentatge i l'adaptabilitat.
- S'articulen a partir de la demanda, per donar resposta a necessitats i problemes concrets de col·lectius del territori, mitjançant el disseny de solucions. Impliquen, des de l'inici, els col·lectius afectats pels problemes que aborden, però van més enllà, amb l'objectiu de reproduir o escalar les solucions exitoses i connectar-les amb estratègies i agendes més globals, com ara les missions de recerca i innovació de la Unió Europea.

El paper de les polítiques públiques regionals i locals per facilitar i acompanyar aquests processos és clau. No només cal promoure espais de trobada i col·laboració entre actors diversos, sinó que sovint cal adaptar els marcs reguladors, calen nous incentius, noves formes de finançament i noves maneres

de gestionar el risc compartit. Les administracions públiques també tenen un paper clau com a garants que les agendes siguin equitatives i justes en termes econòmics, socials i ambientals.

El document **L'articulació d'agendes compartides per a la sostenibilitat i el canvi social** aporta reflexions i orientacions per promoure que, des de l'àmbit local i amb cofinançament de la Unió Europea, s'articulin agendes compartides que contribueixin a desenvolupar respostes innovadores i eficaces per als reptes del territori i a assolir els ambiciosos objectius de desenvolupament sostenible. El document també presenta dos projectes pilot d'agendes compartides que actualment estan en procés de disseny i desplegament, un de les Terres de Lleida i un altre de l'àmbit territorial de la B-30.

Tatiana Fernández Sirera

Cap de l'Àrea de Promoció Econòmica

Direcció General de Promoció Econòmica, Competència i Regulació

◆ AGENDES COMPARTIDES, INNOVACIÓ, ODS, RECERCA, RIS3CAT, SOSTENIBILITAT, TATIANA FERNÁNDEZ, TRANSICIÓ